

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

**Desirable Characteristics of Administrators in the World-Class Standard
Schools Under the Supervision of the Secondary Educational
Area Office : Phitsanulok Uttaradit**

นฤมล อินปากท่า และ ธีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Narumon Infaktha and Thirasak Uppamaiathichai

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: narumonsomsom@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 25 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี โรงเรียนจ่านกร้อง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือพิษณุโลก โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษาศาสตร์ โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม โรงเรียนวังทองพิทยาคม โรงเรียนบ้านกลางพิทยาคม โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา โรงเรียนนครไทย โรงเรียนชาติตระการวิทยา โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าอุตรดิตถ์ โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี โรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ โรงเรียนพิชัย โรงเรียนทองแสนขันวิทยา โรงเรียนปากท่าวิทยา โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ โรงเรียนบ้านโคกพิทยาคม และโรงเรียนน้ำปาดชุมชนปัทมภ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 313 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม คือ แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

* วันที่รับบทความ: 1 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 22 มกราคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 23 มกราคม 2565

Received: December 1, 2021; Revised: January 22, 2022; Accepted: January 23, 2022

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์; ผู้บริหารสถานศึกษา; โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstracts

The objectives of this research were to study the desirable characteristics of the administrators in the world - class standard schools under the supervision of the Secondary Educational Area Office: Phitsanulok Uttaradit. The sample in this study comprised 313 teachers in 25 world - class standard schools under the supervision of the Secondary Educational Area Office: Phitsanulok Uttaradit, namely Phitsanulok Pittayakom School, Chalermkwansatree School, Janokrong School, Triam Udom Suksa of the North, Buddhachinaraj Pittaya School, Bangrakamwittayasuksa School, Prachasongkrowittaya School, Bangkratumpittayakom School, Wangthongphittayakom School, Banklang phittayakom School, Noenmaprangsuksawittaya School, Nakhonthai School, Chattrakarn Wittaya School, Phromphiramwittaya School, Watbotsuksa School, Uttaradit School, Triamudomsuksanomklao Uttaradit School, Uttaraditdarunee School, Trontrisin School, Phichai School, Thongseankhanwittaya School, Fakthawittaya School, Thaplapracha U - this School, Bankhokwittayakom School and Nampadchanupathum School in the academic year 2020. They were determined using Krejcie and Morgan Table and chosen through the Stratified Random Sampling. The tools used to collect data were the questionnaire on the desirable characteristics of the administrators in the world - class standard schools which applied the five-level (Rating Scale).

The results of the study revealed that; The level of the desirable characteristics of the administrators in the world - class standard schools under the supervision of the Secondary Educational Area Office: Phitsanulok Uttaradit was, on the whole, at the high level. When considering each single aspect, the vision aspect received the highest average score following by the personality aspect, the leadership aspect, the relationship aspect, the administration aspect and the motivation aspect respectively while the morality aspect received the lowest average score.

Keywords: Desirable Characteristics; School Administrators; World - Class Standard Schools

บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน สู่ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสภาพแวดล้อม การเมือง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอื่น ๆ ซึ่งผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้เพื่อจะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้ คือการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (วันเผด็จ มีชัย, 2554 : 79-85)

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับองค์กรในฐานะผู้ควบคุมบังคับบัญชา และริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่ความสำเร็จ เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจ รวมทั้งกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งถือว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษา และเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร และมีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดี (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 43)

การขับเคลื่อนการศึกษาไทยภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดนโยบายที่มอบหมายให้สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้จัดทำโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยการยกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และพัฒนาก้าวสู่มาตรฐานคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ต่อไป ส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทย และมีความสามารถก้าวไกลเป็นพลโลกที่มีคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (World – Class Standard School) คือ โรงเรียนที่มีความพร้อมด้านการเรียนการสอนแต่ต้องการยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากล โดยจะต้องมีหลักสูตรเด่นที่เน้นมาตรฐาน ซึ่งหลักสูตรนั้นจะต้องประกอบด้วย 8 สารการเรียนรู้ ผนวกกับความเป็นสากลที่ประกอบด้วย ทฤษฎีองค์ความรู้ที่สามารถชักนำเยาวชนเข้าสู่การคิดโครงการ และสามารถเสนอผลงานได้อย่างชัดเจน อีกทั้งต้องอยู่ภายใต้การบริหารที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 35)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ดูแลรับผิดชอบด้านการศึกษาคครอบคลุมพื้นที่ในเขต 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุตรดิตถ์ มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 15 โรงเรียน คือ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี โรงเรียนจ่านกร้อง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือ พิษณุโลก โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษ โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม โรงเรียนวังทองพิทยาคม โรงเรียนบ้านกลางพิทยาคม โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา โรงเรียนนครไทย โรงเรียนชาติตระการวิทยา โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา และโรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 10 โรงเรียน คือ โรงเรียนอุตรดิตถ์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าอุตรดิตถ์ โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี โรงเรียนตรอนตรีสินธุ์ โรงเรียนพิชัย โรงเรียนทองแสนขันวิทยา โรงเรียนพากท่าวิทยา โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ โรงเรียนบ้านโคกพิทยาคม และโรงเรียนน้ำปาดขุนูปถัมภ์ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีแนวคิดที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัด เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการการศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดและหลักการบริหารงาน ดังนี้ 1) บริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ 2) นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน 3) บริหารการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย 4) กระจายอำนาจในการบริหารจัดการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 5) ระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564 : ออนไลน์) ซึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญยิ่ง

ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านบริหารงานให้สำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาและยังต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งคำว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ควรแก่การยอมรับ ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ดังนั้น การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เหมาะสมเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และมีหลักเกณฑ์ที่ดีเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดีตรงตามความต้องการของผู้ร่วมปฏิบัติงานในด้านการสอนในสถานศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,604 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 313 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูผู้สอนแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อขอเก็บข้อมูลครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงครูผู้สอนโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 313 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 107)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

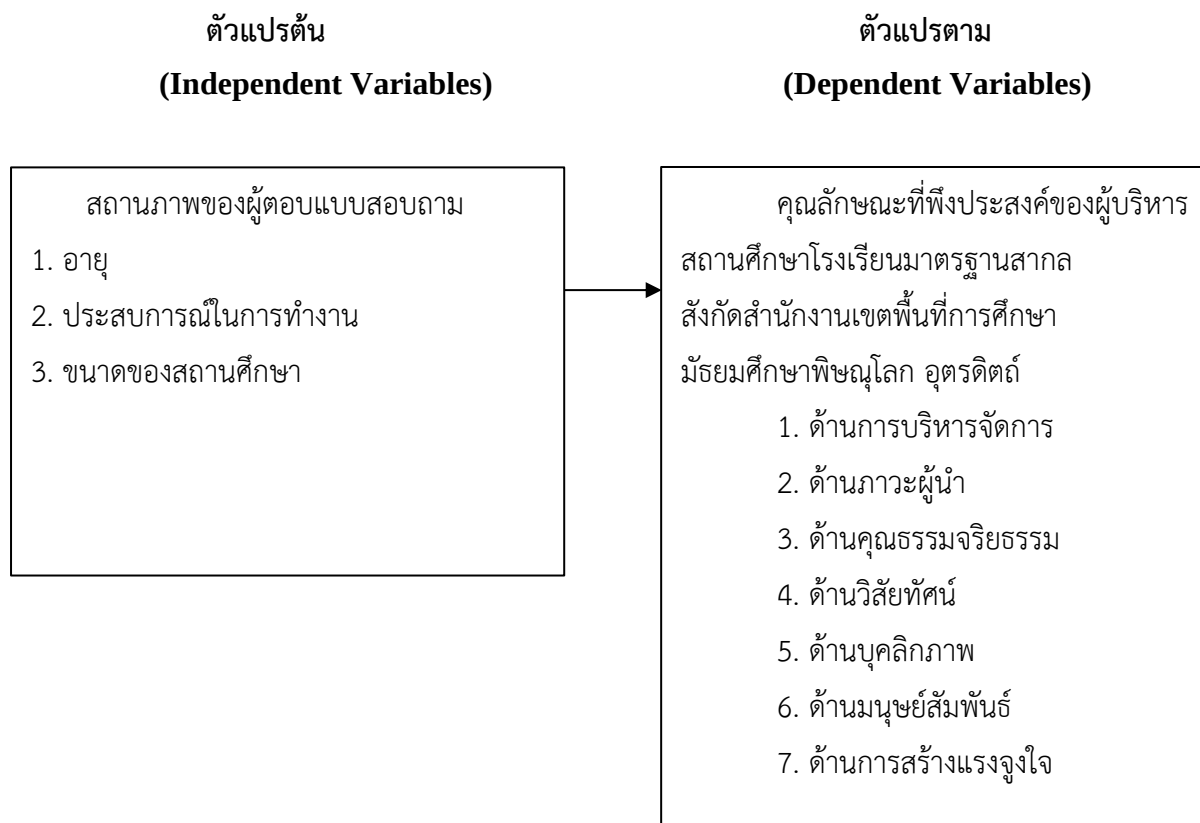
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ค่าร้อยละ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ จำแนกเป็น		
1.1 ต่ำกว่า 30 ปี	78	24.9
1.2 31 – 40 ปี	143	45.7
1.3 มากกว่า 40 ปี	92	29.4
รวม	313	100

2. ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น		
2.1 ต่ำกว่า 5 ปี	71	22.7
2.2 6 – 10 ปี	152	48.6
2.3 มากกว่า 10 ปี	90	28.8
รวม	313	100
3. ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น		
3.1 ขนาดเล็ก	0	0
3.2 ขนาดกลาง	33	10.5
3.3 ขนาดใหญ่	113	36.1
3.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	167	53.4
รวม	313	100

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 อายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ขนาดของสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4

2. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.28	0.29	มาก	5
2. ด้านภาวะผู้นำ	4.34	0.31	มาก	3
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.24	0.17	มาก	7
4. ด้านวิสัยทัศน์	4.42	0.31	มาก	1
5. ด้านบุคลิกภาพ	4.41	0.29	มาก	2
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.31	0.19	มาก	4
7. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.27	0.31	มาก	6
รวม	4.32	0.11	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.42$, S.D.=0.31) รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$, S.D.=0.29) และด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$, S.D.=0.17)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญสำหรับสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชา และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ คุณลักษณะหรือ

คุณสมบัติที่ควรแก่การยอมรับ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน และสามารถกำหนดนโยบายการวางแผนงานในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีการมอบหมายหน้าที่บุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถบริหารงาน 4 ฝ่าย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงควบคุมติดตามการทำงานเพื่อการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ และสร้างระบบการประเมินผลงานที่เปิดเผยและโปร่งใสตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกวลิณ เขียววราม (2561 : 56) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ ไทยสวน (2563 : 3) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก

2. ด้านภาวะผู้นำ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำบุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่หรือทำงานให้สำเร็จตามที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการด้วยความเต็มใจ อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนเป็นผู้นำในการประชุมวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษา โดยการกำหนดบทบาทของครูอย่างชัดเจน เป็นผู้นำข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์มาเผยแพร่และขยายผลให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา เป็นผู้นำอภิปรายและเป็นผู้นำการประชุมในสถานศึกษา และปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น ตั้งใจ และละเอียดรอบคอบ ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมและมุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน รวมถึงกระตุ้นบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดจิตสำนึก เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีโชค วิไลพันธุ์ (2555 : 3) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ สุขเอียด (2562 : 86) ได้ทำการศึกษาเรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำอยู่ในระดับมาก

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคณะครูและนักเรียนให้ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม ปฏิบัติตนในการรักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความ เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ประพฤติตนอยู่ในหลักของศีลธรรม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตรงต่อเวลา ยึดหลักของความถูกต้อง วางตัวเป็นกลาง ในการทำงาน และปฏิบัติตนโดยใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส พิงเร็ว (2558 : 6) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พวงเพชร กลิ่นโสภณ (2560 : 32) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาเครือข่ายที่ 17 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า เป็นด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน โดยใช้ องค์ความรู้ในการบริหารอย่างรอบด้าน ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ของบุคลากรในสถานศึกษา มีความกระตือรือร้นในการวางแผนการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากร ในสถานศึกษาได้นำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ และใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดและวางแผนการทำงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชุมพร ภาমনตรี (2558 : 32) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ คณินนิตย์ กิจวิธิ (2561 : 42) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก

5. ด้านบุคลิกภาพ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สถานศึกษาใช้คำพูดที่สุภาพและสร้างสรรค์ก่อให้เกิดกำลังใจในการทำงานต่อคณะครู นักเรียน และบุคลากร ในสถานศึกษา มีการแสดงสีหน้าท่าทางที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงาน แต่งกายสะอาด สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสมทั้งในเวลาปฏิบัติราชการและนอกเวลาปฏิบัติ

ราชการ รวมถึงสามารถปฏิบัติตน และแสดงบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพ อุ่นศิริ (2557 : 5) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ สวากลาง (2558 : 87) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษายกย่อง ชมเชย ให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ รู้จักผ่อนหนักเป็นเบา ไม่เห็นแก่ตัวและเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัว ให้การติดต่อประสานงานและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทุกฝ่ายเป็นอย่างดี รับฟังความคิดเห็นของ คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษา รวมถึงให้คำปรึกษาแนะนำในทางที่ดีและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ นาคเจือ (2558 : 25) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา คำนนธ์ (2559 : 5) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

7. ด้านการสร้างแรงจูงใจ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามอบสิ่งตอบแทนที่เป็นตัวเงิน และโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ โดยการสร้างความกระตือรือร้น มุ่งมั่น ทุ่มเท และอุทิศสละให้กับบุคลากรในสถานศึกษา และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างพฤติกรรมให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย รวมถึงสร้างแรงผลักดันของพฤติกรรมที่จะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาสร้างความสำเร็จ ให้สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ ไทยสวน (2563 : 3) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวิ แสงทอง และ รัตนา กาญจนพันธ์ (2564 : 91-104) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนศรีสทิตวิทยาเขตเมืองปรางกร จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน โดยการจัดอบรมกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ควรนำผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ไปใช้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนาตนเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทางของโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทางของโรงเรียนมาตรฐานสากล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- เกวลิน เขียวอร่าม. (2561). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- คณินนิตย กิจวิจิ. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จรัส พิงเร็ว. (2558). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ชุมพร ภามนตรี. (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ทวีโชค วิลพนันท์. (2555). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา คำนนท์. (2559). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ สุขเอียด. (2562). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พวงเพชร กลิ่นโสภณ. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 17 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิษณุ ไทยสวน. (2563). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วันเผด็จ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์. 5 (2), 79-85.

- สมพงษ์ นาคเจือ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.sec-plkutt.go.th/plan64/1polix6_sec_plkutt64-65.pdf
- สุพรรณิ สวากลาง. (2558). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อรวี แสงทอง และ รัตนา กาญจนพันธุ์. (2564). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนเครือข่ายวิทยเขตเมืองปรางกร จังหวัดสมุทรปราการ. Journal of Roi Kaensarn Academi. 6 (5), 91-104.*
- อำไพ อุณศิริ. (2557). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*